

ת"פ (מרכז) 38052-08-22 - מדינת ישראל נ' גמאל אבו סארה

ת"פ (מרכז) 38052-08-22 - מדינת ישראל נ' גמאל אבו סארהמחוזי מרכז

ת"פ (מרכז) 38052-08-22

מדינת ישראל

נגד

גמאל אבו סארה

ע"י ב"כ עו"ד עלא תלאווי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[23.12.2024]

כבוד השופטת מרב גרינברג

באמצעות עו"ד

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר דיוני, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק, נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה"), ונהיגה בזמן פסילה, לפי סעיפים 67 לפקודה.

2. כמפורט בעובדות כתב האישום, במועד ביצוע העבירות היה הנאשם פסול מלנהוג מכח החלטה בבקשה למעצר עד תום הליכים שניתנה ע"י בית משפט לתעבורה בפ"ת ביום 28.4.20, אשר הורה שרשיונו של הנאשם ייפסל עד תום ההליכים כנגדו. עוד הורה בית המשפט לתעבורה במסגרת אותה החלטה, כי הנאשם ישהה בתנאים מגבילים הכוללים מעצר בית מלא בפיקוח, כשהותר לו לצאת לצרכי עבודה בימים א'-ה' בין השעות 06:30-19:00 וביום ו' בין השעות 06:30-16:00 בפיקוח מעסיקו (להלן: "ההוראה החוקית"). במועד כתב האישום החזיק הנאשם ברכב מסוג סיטרואן ברלינגו אשר היה רשום בבעלות אחר, ונהג ברכב ללא רישיון נהיגה בתוקף. ביום 8.8.22, בשעה 08:45, בצמת בית ליד, הבחינו שוטרים בנאשם נוהג ברכב ונסעו אחריו, כשביקשו לעוצרו לחקירה על אודות הרכב, כרזו לו לעצור את רכבו. הנאשם סימן לשוטרים כי מתכוון לעצור, עצר בצד שמאל של הכביש תוך שהוא מבצע בצמת פניית פרסה והניידת עצרה מאחוריו. מיד לאחר שהניידת עצרה, החל הנאשם להימלט בנהיגה מהשוטרים, תוך שהוא חוצה צומת ברמזור אור אדום בנסיעה בכביש 4 לכיוון צפון. הנאשם המשיך לנסוע בשולי הכביש, חצה צמתים נוספים באור אדום, זיגג בין כלי רכב שנסעו בכביש ואילץ אותם לבלום בפתאומיות. הנאשם המשיך בנסיעתו הפרועה ובמהירות גבוהה, עקף כלי רכב ופס הפרדה, נסע בנתיב הנגדי ואילץ מספר נהגים לרדת לשולי הכביש כדי להימנע מפגיעה ברכבם. בזמן זה המשטרה נערכה לחסימה גלויה על כביש 581 במטרה לעצור את הנאשם, כשהשוטרים ביצעו חסימה מלאה של הכביש באמצעות פריסת דוקרנים. הנאשם התקרב במהירות למקום החסימה, ואחד השוטרים שחשש שהנאשם מתכוון לפגוע בשוטרים, ירה לעבר גלגלי הרכב. חרף זאת, המשיך הנאשם בנסיעתו, פרץ את המחסום, עלה על הדוקרנים עד אשר הרכב נעצר בשולי הכביש. הנאשם ירד מהרכב, נמלט רגלית וניסה להתחבא עד שאותר ונעצר. המרדף אחרי הנאשם נמשך לאורך כ-19 ק"מ, במהלכו נהג הנאשם בפראות, לא נענה להוראות השוטרים, חצה מספר צמתים באור אדום וסיכן את משתמשי הדרך והשוטרים. כל זאת, כשהוא פסול לנהיגה, מפר הוראה חוקית, ונוהג ללא רישיון בתוקף.

3. ביום 13.12.23 הגיעו הצדדים להסדר דינוי ללא הסכמות עונשיות. בהמשך להסכמות הצדדים הופנה הנאשם ששהה באותה עת בקהילה טיפולית "אילנות", לתסקיר שירות מבחן. עוד צירף הנאשם תיק מבית משפט לתעבורה בפ"ת בעבירות של נהיגה בזמן פסילה וללא רישיון בתוקף ועבירות נלוות (עבירות מיום 26.4.20). עיקרי תסקיר שירות המבחן

4. כעולה מתסקירו, הנאשם כבן 53, אב לחמישה ילדים, מצוי בהליכי פשיטת רגל בעקבות קריסת עסק משפחתי, אשתו הנוכחית ילידת אוקריאינה, אינה אזרחית ישראלית ואינה עובדת. מצבה הכלכלי של המשפחה ירוד והם מטופלים ע"י לשכת הרווחה במקום מגוריהם. לנאשם מספר הרשעות קודמות גם בגין עבירות רכוש וסמים, ריצה מספר מאסרים. לנאשם עבר תעבורתי מכביד הכולל גם עבירות של נהיגה בזמן פסילה. במסגרת הרשעתו האחרונה הועמד בצו מבחן והוטלה עליו ענישה שיקומית של צו של"צ לצד הארכת מאסר על תנאי, בהמשך הופקע צו השל"צ עקב הסתבכות הנאשם בתיק זה והעדר שיתוף פעולה עם גורמי הטיפול. הנאשם מסר שהחל להשתמש בסמים ואלכוהול בגיל 23, ניהל אורח חיים התמכרותי ושולי לצד היעדר יציבות תעסוקתית. לאחר פטירת אביו, לפני כתשע שנים, הגביר את צריכת הסמים לצורך התמודדות עם מצבי משבר בחייו. בשנת 2017 השתלב מיוזמתו בקהילת "אילנות", שהה בקהילה שנה וסיים את הטיפול בהצלחה. לאחר סיום הטיפול, החל לעבוד, נעצר שוב בגין עבירות תעבורה ושהה בבית כשנתיים בתקופת משבר הקורונה. במהלכם מעד וחזר לשימוש בסמים. במסגרת הליך זה, שולב בשנית בטיפול גמילה בקהילת "אילנות", להערכת גורמי הטיפול בקהילה מדובר באדם מורכב, בעל יכולות תפקודיות גבוהות, שפיתח במהלך הטיפול נכונות אותנטית לשנות את אורח חייו אך ברגעי משבר נוטה להגיב באימפולסיביות ובדפוסי התנהגות שוליים. הנאשם סיים את הטיפול בקהילה בחודש 5/24 בהצלחה. בהמשך שולב ביחידה להתמכרויות בעירו אך לא הגיע לחלק מבדיקות השתן, והאחת שאליה הגיע נפסלה בשל חשש לזיוף.

5. אשר ליחסו לעבירה- הנאשם מודה במיוחס לו, הביע צער וחרטה וביטא הבנה להשלכות מעשיו וחומרותם. הנאשם הסביר את המעשים על רקע התמודדות עם מצבים מורכבים במסגרת עבודתו, חש תחושת אכזבה עצמית על רקע חזרה לשימוש בסמים, עוד מסר כי לאחר סיום טיפול הגמילה חווה קשיי הסתגלות על רקע הפנמת דפוסיים עברייניים והתמכרותיים לאורך השנים. שירות המבחן העריך, כי במצבי משבר ולחץ כלכלי הנאשם פועל באימפולסיביות, מתקשה לווסת את דחפיו ומתנהל ללא מחשבה מעמיקה. שירות המבחן עמד על מורכבות אישיותו של הנאשם אשר מחד מגלה דאגה למשפחתו, נבון ומתמודד עם מצוקה כלכלית ומנגד מתקשה לשמור על ניקיון מסמים לזמן ארוך וסנקציות עונשיות שהוטלו עליו לא סייעו לו להמנע ממעורבות שולית, לפיכך סבורים כי נשקף ממנו סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק. במכלול הנתונים הביע שירות המבחן ספקנות לגבי המוטיבציה של הנאשם לשמר את הישגיו הטיפוליים לתקופה ארוכה, ועל כן נמנעו מהמלצה טיפולית אך המליצו לשקול להסתפק בעבודות שירות. זה המקום לציין, כי ב"כ הנאשם ביקש להפנות את הנאשם לתסקיר משלים אך נוכח התסקיר המפורט והמלצתו הברורה, לא מצאתי בכך צורך (החלטתי מיום 1.7.24).

6. ב"כ המאשימה, עו"ד קרן לוי, עמדה על חומרת מעשי הנאשם שכללו נסיעה פרועה ומסכנת חיים, עקיפת כלי רכב, נסיעה באור אדום ובנתיב נגדי ולמרחק רב, ופגעו בשלום הציבור ובטחונו ברף גבוה. מעשי הנאשם אילצו שוטרים וניידות לצאת למרדף ארוך ומסוכן, הנאשם לא שעה גם להוראת השוטרים לעצור במחסום ונסע באופן שסיכן את השוטרים ואילץ את אחד השוטרים לירות בגלגלי הרכב, העבירות בוצעו בכבישים מרכזיים ובשעת בוקר כשהתנועה בכבישים ערה ורק בנס לא גרמו לפגיעה בגוף ובנפש. הנאשם הוכיח זלזול מוחלט בחוק ותעוזה יוצאת דופן, הוא נהג בניגוד להוראת בית המשפט, ללא רישיון בתוקף וגילה נחישות להמלט מהשוטרים תוך סיכון המשתמשים בדרך והשוטרים. פוטנציאל הנזק ממעשיו משמעותי, הנאשם היה מודע היטב לסיכון שבמעשיו ויכול היה לעצור את נסיעתו המסוכנת במספר רב של הזדמנויות. עוד הפנתה המאשימה לפסיקה המחמירה בעבירות של סיכון חיי אדם ובעבירה של נהיגה בזמן פסילה, ועותרת למתחם הנע בין 60-30 חודשי מאסר בגין תיק זה ומאסר בן 12 בתיק הצירוף. אשר לנסיבות הנאשם, עמדה המאשימה על עברו הפלילי הכולל הרשעות בעבירות רכוש וסמים, בהרשעתו האחרונה משנת 2022 נדון בהסכמה לענישה שיקומית שכללה צו של"צ והארכת שלושה מאסרים מותנים וזאת לאחר שעבר גמילה בהצלחה ובהמלצת שירות המבחן. לאחר גזר הדין, הנאשם הפסיק לשתף פעולה עם גורמי הטיפול ולא ביצע את צו השל"צ והצו הופקע. לנאשם עבר תעבורתי מכביד שכולל עבירות של נהיגה בזמן פסילה. אשר להליכי הטיפול במסגרת תיק זה סבורה המאשימה כי הגם שעבר הליך גמילה ממושך המוטיבציה שמפגין אינה אותנטית, הנאשם שוב לא המשיך בטיפול ולא הגיע למסור בדיקות שתן, כשכבר הגיע נחשד בזיוף הבדיקה. המאשימה סבורה שהמלצת שירות המבחן מדברת בעד עצמה ואינה כוללת המלצה שיקומית. לסיכום, עותרת המאשימה בגין תיק זה למאסר בן 40 חודשים, מאסר על תנאי, עונשי פסילה וקנס, ובגין תיק הצירוף למאסר בן 12 חודשים במצטבר לעונשו בתיק זה.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד תילאווי, עשה ככל שניתן כדי ללמד זכות על מרשו, ביקש להתחשב בנסיבותיו המיוחדות, הטיפול שעבר בהצלחה ופגיעת העונש במשפחתו, ולגזור עליו מאסר בעבודות שירות כפי שהמליץ שירות המבחן בתסקירו. אשר לנסיבות מעשי הנאשם, סבור ב"כ הנאשם כי מדובר במעשים שאינם ברף חומרה גבוה, הנאשם לא פגע ברכוש או גרם נזק לנהגים או לשוטרים. מדובר אמנם במרדף שנמשך לאורך מרחק רב אך משכו לא עלה על 16 דקות, לפיכך סבור שיש לקבוע בגין תיק זה מתחם שמתחיל ב-18-16 חודשי מאסר. אשר לנאשם, לנאשם 5 ילדים שנולדו משתי נשים, נסיבות חייו קשות מאד, הוא היה מכור שנים לסמים ואלכוהול אך בתקופה האחרונה לאחר שסיים את הליכי הגמילה חל שינוי משמעותי בחייו, שעליו עמדה גם בתו בדבריה בדיון. הנאשם ומשפחתו מתגוררים בקרוואן בתנאי עוני, אשתו לא יכולה לעבוד כי אינה אזרחית המדינה, והנאשם לא הצליח למצוא עבודה קבועה ומסודרת. הנאשם סיים בהצלחה טיפול ארוך טווח בקהילה טיפולית, הוא אמנם לא התנהל כפי שצופה ממנו לאחר שסיים את הטיפול, ולא נרתם להמשך טיפול בשירות המבחן אך בית המשפט ושירות המבחן לא נתן לו הזדמנות נוספת לתקן את התנהלותו. מאז התסקיר הקודם עברה תקופת זמן ארוכה, והגם שהדחיות בתיק היו בעטייה של ההגנה, הנאשם הוכיח שהוא משמר את הישגי הטיפול ומייצב את חייו. ב"כ הנאשם לא התעלם מכך שהנאשם הפר את אמון בית המשפט בהליך קודם, לאחר שסיים הליך גמילה אך סבור שנסיונות חייו אז היו קשות, ולא אפשרו לו להתמקד בעצמו ועל כן מצבו הדרדר שוב. כיום בנותיו גדלו, יש לו זמן לטפל בעצמו וניתן לתת בו אמון מחודש.

8. עוד שמעתי את בתו של הנאשם שסיפרה על השינוי המשמעותי שעבר הנאשם במהלך השנה האחרונה, וביקשה להתחשב בו ובמשפחתה. הנאשם בדברו האחרון סיפר בקצרה את סיפור נסיבות חייו שהובילו אותו להתמכרות לסמים ואלכוהול ולעולם הפשע. הנאשם הביע חרטה על הטעויות הרבות שעשה, הסביר שאינו מחפש יותר תירוצים למעשיו ומבקש עוד הזדמנות אחת להוכיח את עצמו למענו ולמען משפחתו.

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

9. מעשיו של הנאשם חמורים, ופגעו פגיעה מוחשית בשלטון החוק והסדר הציבורי, בביטחוננו ושלומנו של ציבור המשתמשים בדרך ובעבודת השוטרים הממלאים תפקידים לצורך הגנה על ביטחון הציבור ואכיפת שלטון החוק. בפסיקה מקיפה ועקבית, שב וחזר בית משפט העליון על הצורך לנקוט מדיניות ענישה מחמירה במיוחד ביחס לעבירות שעניינן נהיגה פרועה ונטולת רסן בכבישי הארץ, המתבצעות תוך סיכון ממשי של חיי אדם- הן של נהגים אחרים בכביש, הן של הולכי רגל, והן של גורמי אכיפת החוק- הנעשית תוך התעלמות מכללי הבטיחות והחוק, ומהוראות וציווי הגורמים המופקדים על אכיפתם. ראה דברי כב' השופט עמית בע"פ 1919/22 מקדשי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (2.8.2022):

"אין צורך להכביר מילים על אודות הסכנה הכרוכה במרדף. סכנה לעוברי אורח ולמשתמשים בכביש, וסכנה לשוטרים - הן אלה שדולקים אחר הרכב הנמלט והן אלה שפורסים מחסום כדי לסגור בעד הרכב הנמלט, ולמרבה הצער, אך לאחרונה קיפחו שוטרים את חייהם בעקבות ניסיונות הימלטות ומרדף. כאשר שוטר מורה לאדם לעצור בשולי הדרך - יש לעצור. כך, חלק ופשוט. כאשר אדם נמלט תוך כדי מרדף, הוא מעיד על עצמו שהוא נכון לסכן חיי אדם, ובשפת הרחוב "הוא לא רואה ממטר", והעיקר מבחינתו הוא למלט את עצמו.. כפי שנאמר פעמים רבות בפסיקה, "חברה מתוקנת לא יכולה להשלים עם תופעות של נהיגה פראית וביריונית אשר מסכנת את ביטחון ציבור הנהגים ועוברי הדרך"

(עוד ראו ע"פ 10149/08 מדינת ישראל נ' גוואד סולימאן (24.03.2009); ע"פ 4763/17 ותד נ' מדינת ישראל (29.1.2018); ע"פ 5626/14 מרק לנקין נ' מדינת ישראל (02.08.2015) (להלן: "עניין לנקין").

10. לכך יש להוסיף את החומרה הכרוכה בכך שמעשי הנאשם בוצעו תוך הפרה בוטה של הוראת בית המשפט שהורה על פסילת רשיונו ובנהיגה ללא רישיון. "בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור- נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית המשפט; הוא מוכיח כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב" (רע"פ 6115/06 אבו לבן (8.5.2007); רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל (7.3.2004); ע"פ 1925/14 סמיח עלוש נ' מדינת ישראל, פסקה 11, 2.8.2015).
11. בענייננו, הנאשם הבחין בניידת משטרה שהורתה לו לעצור, הוא עצר את רכבו אך מייד לאחר שהניידת נעצרה, החל בנהיגה פרועה ומסוכנת, עבר צמתים באור אדום, נסע בנתיב הנגדי, בשולי הכבישים ועל קו הפרדה, נסיעת מרדף ממושכת שנמשכה קילומטרים רבים ודקות ארוכות, המעשים בוצעו בכבישים מרכזיים וצפופי רכבים ובשעת בוקר מוקדמת.
- לנאשם היו נקודות יציאה רבות אך הוא בחר להמשיך וליטול סיכונים כשהוא מודע לכך שמשמשי הדרך וביניהם השוטרים יעמדו בסכנת חיים כתוצאה מנהיגתו הפרועה. הוא המשיך בהמלטותו גם לאחר שנתקל במחסום דוקרנים עד שאחד משוטרי המחסום נאלץ לירות לעבר גלגלי רכבו. הנאשם המשיך בהמלטות רגלית עד שנעצר. הסיבה למעשיו לא יכולה אחרת מניסיון להתחמק מבדיקת השוטרים, הנאשם וודאי היה מודע לכך שנהג תחת פסילה, ללא ליווי מעבידו כפי שהתחייב בהוראת בית המשפט וללא רישיון נהיגה בתוקף. מעצם העובדה שהנאשם בחר לעלות בשעת בוקר על רכב שבחזקתו ולנהוג בו יש כדי ללמד על זלזולו הבוטה בהוראת בית המשפט, המשך מעשיו מוכיח כי ניסה לעשות ככל שיכל כדי להמלט מהשוטרים תוך התעלמות מהסיכון הרב שבמעשיו. הנזק הפוטנציאלי ממעשי הנאשם לרכוש או לגוף רב, למרבה המזל לא גרמו מעשיו נזק ממשי. תיק הצירוף, שעניינו דומה, מחזק את חומרת מעשי הנאשם, מדובר בעבירות שבוצעו עובר למועד האירוע בתיק זה. על יסוד כל אלו מצאתי לקבוע שפגיעת מעשי הנאשם בערכים המוגנים היא ברף בינוני-גבוה.
12. אשר למדיניות הענישה הנוהגת- מדיניות הענישה הנוהגת במקרי נהיגה מסכנת ע"י נהג פסול לנהיגה, שלא גרמו לנזק רכושי או לגוף כוללת, על פי רוב, עונשי מאסר שאינם קצרים.
- ראו בהקשר זה, ע"פ 4626/20 יצחק גולדשטיין נ' מדינת ישראל (4.4.2021), שם נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה והיזק לרכוש במזיד. הנאשם ניסה להמלט ממאבטחים בתחומי בית חולים, פגע בשלושה אזרחים וגרם נזק לרכב. הנאשם בן 23, בעל עבר פלילי ותעבורתי מכביד, לא נטל אחריות על מעשיו. נקבע מתחם ענישה שנע בין 20-60 חודשי מאסר ונגזרו עליו 36 חודשי מאסר בצירוף רכיבי ענישה נלווים הכוללים פסילת רשיונו ופיצוי;
- עניין לנקיין בו נדון ערעורו של נאשם שהורשע בנהיגה פרועה בנסיון להמלט משוטרים, חצה חמישה צמתים אדומים, נסע על שטחי הפרדה ומדרכות והתנגש בניידת. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות, לא לקח אחריות על מעשיו ובעל עבר פלילי ועבר תעבורתי מכביד. נקבע מתחם ענישה שנע בין 30-60 חודשי מאסר, על הנאשם נגזרו 50 חודשי מאסר וענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את ערעורו וקבע כי מתחם ענישה אשר הרף התחתון שלו הוא 30 חודשי מאסר הוא סביר ומידתי (שם, פסקה 9);

ע"פ 8664/19 מוחמד בכר נ' מדינת ישראל (8.3.2020), שם נדחה ערעור נאשם שהורשע בעבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ועבירות נלוות, תוך שנהג בפראות ולא שעה לקריאות המשטרה לעברו לעצור בצד הדרך. מתחם העונש ההולם שנקבע נע בין 22-44 חודשי מאסר ועל המערער, צעיר בעל עבר פלילי מינורי, נגזרו 24 חודשי מאסר בצירוף רכיבי ענישה נלווים;

בע"פ 4763/17 ותד נ' מדינת ישראל (29.1.2018) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונסיעה בכיוון ההפוך. הנאשם נהג ברכב בניגוד לכיוון התנועה ולא שעה לקריאות מתנדבים ביחידת התנועה הארצית שסימנו לו לעצור. נגד הנאשם החל מרדף, שארך כ-20 דקות, במהלכו חצה הנאשם מספר צמתים ברמזור אדום, נהג בנסיעה מהירה בנתיבי התנועה ואילץ נהגים לסטות מנתיב נסיעתם. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 20-40 חודשי מאסר, ובעת גזירת העונש, נתן משקל לגילו הצעיר (19), לעברו התעברתי הלא כבד, לנסיבותיו האישיות המורכבות ולהתרשמות החיובית של שירות המבחן, וגזר עליו עונש של 20 חודשי מאסר, ערעורו נדחה;

בת"פ (מחוזי-מרכז) 37486-02-18 מדינת ישראל נ' סעיד בשארה (6.2.2020) הורשע נאשם בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, נהיגה בזמן פסילה וללא ביטוח. הנאשם ברח משוטרים שכרזו לו לעצור, במרדף שארך 24 ק"מ, במהלכו נסע נסיעה פרועה ומהירה, חצה צמתים ברמזור אדום, קו הפרדה רצוף, עקף כלי רכב וגרם להם לסטות מנתיב נסיעתם. לבסוף, ברח הנאשם רגלית ממכוניתו, עד שנעצר. במהלך המרדף נחבל שוטר בידו ונזקק לטיפול רפואי. לחובת הנאשם, שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, 19 הרשעות תעבורה קודמות. שירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית של צו מבחן ושל"צ. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24-54 חודשי מאסר בפועל, וגזר עליו ענישה בתחתית המתחם והפעלת מאסר מותנה, כך שירצה סך הכל 27 חודשי מאסר. ערעור שהוגש על גזר הדין התקבל בחלקו ונקבע כי עונש המאסר המותנה יופעל בחופף למאסרו. (ע"פ 1896/20 סעיד בשארה נ' מדינת ישראל (14.10.2020));

עוד ראו ע"פ 8973/20 אבו אלניל נ' מדינת ישראל (28.12.2020); ת"פ (מחוזי מרכז) 20696-09-20 מדינת ישראל נ' ג'אבר (20.12.2022) שם נקבע מתחם ענישה הנע בין 24-48 חודשי מאסר.

13. בגין תיק הצירוף ייקבע מתחם ענישה נפרד. נוכח טיב המעשים הכוללים נהיגה בזמן פסילה, מצאתי לקבוע מתחם ענישה שנע בין 6-15 חודשי מאסר.

14. לאחר שבחנתי את נסיבות מעשי הנאשם, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנוהגת, מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם בתיק העיקרי נע בין 24-48 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית ועונשי פסילה. בגין תיק הצירוף ייקבע מתחם הנע בין 6-15 חודשי מאסר.

האם יש מקום לקבל את עתירת ההגנה לחריגה ממתחם הענישה לצרכי שיקום ?

15. ההגנה ביקשה בטיעוניה לחרוג ממתחם הענישה מטעמי שיקום ולהמנע משליחת הנאשם למאסר. לשיטתה הנאשם עבר הליך טיפולי ממושך ומוצלח, ועל אף שבתום הטיפול לא שיתף פעולה עם גורמי הטיפול כמצופה ממנו, הוכיח במעשיו ובחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, כי שינה את אורחותיו, הסיכון הנשקף ממנו פחת ויש להעדיף בעניינו את האפיק הטיפולי-שיקומי. המאשימה מנגד סבורה שאין מקום ללכת לקראת הנאשם שהוכיח בעבר שלא ניתן לתת בו אמון ואף גורמי הטיפול לא באו בהמלצה טיפולית בעניינו.
16. הנאשם כבן 53, אב לחמישה ילדים, בעברו עשר הרשעות קודמות, בין היתר נדון בגין עבירות של שוד, פריצה לדירה, הפרעה לשוטר והתחזות לאחר ועבירת אלמ"ב למאסרים קצרים וממושכים. לנאשם עבר תעבורתי שכולל בין היתר עבירות של נהיגה ללא רישיון ונהיגה בזמן פסילה. באחת מהרשעותיו הפליליות (2003) נדון בגין עבירות של פגיעה והפקרה לאחר פגיעה ונהיגה ללא רישיון למאסר בן 36 חודשים ופסילת רישיון למשך 10 שנים.
17. בהרשעתו האחרונה במסגרת ת"פ 44832-04-18 (נתניה) נדון ביום 5.4.22 בגין עבירות רכוש ונהיגה ללא רישיון לעונש שיקומי. כעולה מגזר הדין, בית המשפט מצא כי הנאשם עבר הליך שיקומי מרשים ביותר שכלל הליך גמילה מסמים מוצלח, הליך לקראתו והטיל עליו צו של"צ וצו מבחן וכן האריך שלושה עונשי מאסר על תנאי שהיו תלויים כנגדו, עוד מצא נוכח נסיבות הנאשם וההליך המורכב שעבר, להמנע מלהטיל עליו קנס ועונשי פסילה. כעבור זמן קצר- כארבעה חודשים- הסתבך הנאשם בביצוע המעשים בתיק זה. בהמשך לכך, הופקע צו השל"צ שהוטל עליו תחת תשלום קנס בסך ₪ 10,000 (החלטה מיום 26.3.23).
18. התנהלות הנאשם בתיקו הקודם מטילה צל כבד על סיכויי שיקומו של הנאשם בתיק שלפנינו, גם בתיקו הקודם עבר הנאשם הליך גמילה מוצלח בקהילת אילנות, על בסיסו המליץ שירות מבחן על ענישה שיקומית שאומצה ע"י המאשימה ובית המשפט. במבחן הזמן הוכיח הנאשם בהתנהלותו שלא היה כל מקום ליתן בו אמון, ברגעי לחץ ומשבר הוא חוזר לסורו, לשימוש בסמים ולביצוע עבירות. אף התנהלותו של הנאשם בתום הליך הגמילה בתיק זה מתכתבת עם התנהלותו בתיקו הקודם, הנאשם לא שיתף פעולה כנדרש עם גורמי הטיפול, התחמק מבדיקות שתן ומסר בדיקה אחת שנחשדה כמזוייפת.
19. התנהלות זו של נאשם ששב וחוטא, גם לאחר שניתנו לו הזדמנויות והוא נמצא תחת פיקוח שירות המבחן, מחייבת את בית המשפט לנקוט משנה זהירות בהכריעו בשאלה האם להעדיף פעם נוספת את טובתו האישית כעתירת סנגורו והמלצת שירות המבחן. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים, מצאתי ליתן משקל מסויים להליך שיקומו של הנאשם בהתאם להוראות סעיף 40ד(א) לחוק אך לא כשיקול בלעדי, לפיכך דומני כי בהשתת תקופת מאסר החורגת באופן מתון לקולא מתחתית המתחם, יהיה משום מענה מאוזן לאינטרס הציבורי, הן במישור עקרונות ההלימה וההרתעה והן במישור הערך החברתי בשיקום עבריינים.

20. הסיבות לביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם בתיק זה אינן התמכרותו לסמים לבדה, הנאשם מנהל במשך שנים רבות אורח חיים שולי ועברייני, בעל דפוסי התנהגות אימפולסיביים, אינו נרתע ממורא החוק או מסנקציות עונשיות, מנסה כל פעם לשקם את מצבו לטווח קצר אך נכשל בשימורו לטווח ארוך. בשעת לחץ, כשאמור היה ליישם את הכלים והתובנות שרכש, כשל כשלוך חרוץ באופן המפחית משמעותית את רמת האמון שניתן לתת בו ומידת הסיכוי לשיקומו. אף שירות המבחן מגלה בתסקירו ספקנות רבה ביחס לנאשם, כך בעוד בהליך הקודם מצא להמליץ על ענישה שיקומית, בתיק שבפנינו הערכתו את הנאשם מפוקחת יותר, שירות המבחן מעריך כי הנאשם עדיין מתקשה לווסת את דחפיו ולעמוד מול גבולות וחוקים, והסיכון הנשקף ממנו להישנות התנהגות עוברת חוק נותר גבוה, המלצת התסקיר להסתפק בענישה בדרך של עבודות שירות אינה שיקומית, שירות המבחן אף נמנע מלהמליץ על העמדת הנאשם בצו מבחן. לכך אוסיף את עברו התעבורתי של הנאשם והרשעתו בעבירות של נהיגה תחת פסילה וללא רישיון תוך הפרת תנאים מגבילים.
21. בצד זאת, הנאשם עושה מאמצים ראויים לציון לשנות את אורחותיו, זוכה לתמיכת משפחתו ומגלה תובנה מלאה לפסול במעשיו ולחומרתם. עוד נתתי משקל לפגיעת עונש המאסר במשפחתו. אלמלא הדרך הטיפולית שעבר הנאשם, היה ראוי למקם את עונשו בחלק המרכזי-גבוה של מתחם הענישה, ראיתי ללכת כברת דרך לקראת הנאשם מטעמי שיקום וזאת כדי לדרבנו ולעודדו להמשיך בדרכו זו, למקם את עונשו בתחתית המתחם ואף לחרוג חריגה מסויימת ממתחם הענישה. עוד אטיל על הנאשם ענישה מרתיעה צופה פני עתיד ועונשי פסילה ממושכים. על הנאשם ייגזר עונש כולל בגין שני התיקים.
22. לפיכך אני גוזרת על הנאשם עונשים כדלקמן:
- א. מאסר בפועל בן 20 חודשים בניכוי ימי מעצרו בשני התיקים בהתאם לרישומי שב"ס.
- ב. מאסר על תנאי בן 10 חודשים לבל יעבור הנאשם עבירה של סיכון אדם בנתיב תחבורה או עבירה דומה לה בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.
- ג. מאסר על תנאי בן 6 חודשים לבל יעבור הנאשם עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון או הפרת הוראה חוקית או כל עבירה כלפי שוטר במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.
- ד. קנס בסך 3,000 ₪ או 20 ימי מאסר שישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 2.2.25.
- ה. פוסלת את הנאשם מלקבל רישיון או לנהוג למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר (אין צורך בהפקדת רישיון).
- ו. פוסלת את הנאשם מלקבל רישיון למשך 24 חודשים וזאת על תנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה תחת פסילה/ללא רישיון/מסוכנת למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.
- ז. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 17.2.25 עד השעה 10:00 בבית מעצר הדריים. לצורך הבטחת התייצבותו תעמודה הערבויות בהליך המעצר.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.
- ניתן היום, כ"ב כסלו תשפ"ה, 23 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.